

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Cauza penală
Nr. 1a-667/19

Judecătoria Soroca
Sediul Florești
M. Nicorici

DECIZIE

13.11.2019

mun. Bălți

Colegiul judiciar penal al Curții de Apel Bălți în componența

Președintelui de ședință: Angela Revenco

Judecătorii: Eduard Rățoi și Ghenadie Liulca

Grefier: Irina Botnari, Tatiana Botnaruc

Cu participarea

Procurorului: Andrei Formusatii

Avocatului: Danu Dogatari

a judecat în ședință publică în ordine de apel, apelul inculpatului și cel suplimentar al avocatului Muntean Sergiu în numele lui:

*******, născut la *****, originar din sat. Soloneț, Soroca, domiciliat în *****, cet. RM, cu studii superioare, căsătorit, supus serviciului militar, neangajat în câmpul muncii, fără antecedente penale,-**

declarate împotriva sentinței judecătorei Soroca sediul Florești din 27.04.2018 prin care a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 361 alin. (1) Cod penal și liberat de răspunderea penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, cu încetarea procesului penal.

Prezenta cauză s-a aflat în procedura:

- instanței de fond pe perioada: 26.08.2015 - 27.04.2018;

- instanței de apel pe perioada: 29.05.2018 - 21.11.2018;

- instanța de recurs pe perioada: 30.01.2019 - 25.06.2019;

- instanța de apel pe perioada: 26.07.2019 - 13.11.2019;

Pentru a se expune pe marginea apelului declarat, Colegiul penal,-

CONSTATĂ:

Potrivit sentinței, ***** a fost condamnat pentru, că având cunoștință certă despre datele neveridice, incluse în certificatul de proprietate privată cu nr. 671, perfectat pe numele său, referitor la patrimoniul "Cântarul de la Fermă" și falsul semnăturii primarului, certificatul de proprietate privată cu nr.1524, perfectat pe numele lui Scutari Evdochia cu date neveridice privitor la existența patrimoniul "Cântarul de la Fermă" și falsul semnăturii primarului localității, precum și

certificatul de proprietate privată cu nr.1527, perfectat pe numele Scutari Nicolai cu date neveridice privitor la existența patrimoniului "Cântarul de la Fermă" și falsul semnăturii primarului localității, fapt de care a luat cunoștință la 25.12.2013, le-a deținut ilegal și în scopul încheierii actelor juridice, la 06.02.2015, intenționat li-a prezentat notarului public Eugenia Conoval la sediul Biroului notarului public din str. Vasile Lupu, 48, Florești, folosindu-le în calitate de vânzător la întocmirea contractului de vânzare cumpărare nr. 906, acțiuni încadrate la art. 361 alin. (1) Cod penal, cu calificativele: *deținerea și folosirea documentelor false, care acordă drepturi.*

Sentiința de condamnare a fost atacată cu un apel, în termenul și ordinea prevăzută de art. art. 401 - 402 Cod pr. penală, de către inculpatul ***** solicitându-se casarea ei, rejudecarea cauzei și achitarea de sub învinuirea adusă din lipsa faptei și a probatoriului ce i-ar demonstra incontestabil vinovăția în comiterea infracțiunii imputate la art. 361 alin. (1) Cod penal; criticând soluția instanței în aspectul aprecierii neobiective și unilaterale în favoarea acuzării a probatoriului administrat, în special a depozițiilor martorilor Rotari Nicolai, Zabica Aliona, *****, Pîslăraș Victor, Culicov Anatolie și Grinevici Tatiana cu conținut contradictoriu, în raport cu argumentele apărării rezultate din concluziile raportului de expertiză nr. 34-12-1-R-1032 din 13.03.2017 potrivit cărui, semnăturile primarului sunt veridice; iar a secretarului posibil efectuate de o altă persoană, neconstatându-se cine li-ar fi efectuat, fapt ce denotă lipsa laturii subiective a infracțiunii încriminate la art. 361 alin. (1) Cod penal, or fiind din 2002 coproprietarul cântarului de la fosta fermă de lapte "Lapte-Marfă", avea dreptul de a decide nerestricționat soarta cotei sale părți, motiv pentru care la 15.11.2013 a fost scos de sub învinuire și fără anularea acestei ordonanțe, în lipsa a careva probe noi, ulterior fiind diferit justiției pentru folosirea certificatelor de proprietate false, la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a cotei părți din cota valorică, fără identificarea și atragerea la răspunderea penală a autorului acestui fals, ceea ce generează aluzia, că dobândirea dreptului de proprietate în baza unui act fals, nu constituie infracțiune, abuzuri pe care instanța de judecată li-a trecut cu vederea.

Prin apelul suplimentar, avocatul Muntean Sergiu invocând:

- conținutul raportului expertizei scrisului nr. 34/12/1-R-1032, la baza cărui pentru comparație au stat 34 de documente prezentate de primărie cu semnăturile primarului pe perioada 1999-2003, precum și cele de la Î.S. Registru și notari, rezultând efectuarea semnăturii din numele lui Rotundu Gheorghe în actele prezentate pentru cercetare cu nr. 671, 1524, 1527 însăși de el, ceea ce denotă lipsa laturii obiective a infracțiunii de fals în documente, determinând achitarea inculpatului;

- conținutul învinuirii aduse inculpatului N. Scutari, cărui i-ar fi fost cunoscut caracterul fals a celor trei certificate de proprietate încă din 25.09.2013,

ne cătând la ce li-a păstrat, prezentându-le la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare din 06.02.2015, fără a se ține cont de verificarea anterioară în ianuarie-februarie 2013 de către judecătoria Florești a legalității lor, la cererea inițiată de administratorul SRL "Demeder Com", prezentându-le notarului public Conoval Eugenia la întocmirea actului juridic din 14.02.2013;

- ne verificarea de către OUP a acțiunilor lui Rotari Nicolae în calitate de administrator al SRL "Demeder Com" privind diminuarea ilegală de la 2 033 340 lei la 531 865 lei a costului bunurilor procurate de la fosta fermă de lapte, fără acordul deținătorilor cotelor valorice; precum și ne prezentarea de către procuror a registrului de evidență/eliberare a certificatelor de proprietate sau actului de identitate a pretinsului ***** din 1954, pe numele cărui ar fi fost liberat certificatul de proprietate sub nr. 671, dat fiind lipsa în formularul respectivului document ce a fost aprobat prin ordinul Ministerului Justiției RM nr. 5 din 19.01.1994, a datelor referitor la numărul, seria buletinului și codului de identificare a titularului lui;

- constatarea greșită de către instanță în conținutul sentinței, ridicarea de către Rotari Nicolae a listei deținătorilor cotei valorice fostului colhoz "Dacia" de la Agenția de Privatizare Soroca și nu abuziv de la Asociația producătorilor agricoli "Teragronord", fapt confirmat de angajata ei M. Marchitan;

- ne eliberarea în 2008 de către primăria Prajila proprietarilor de cote valorice a fostei ferme de lapte, nici certificatelor și nici titlurilor de proprietate, secretara ce autentificase contractul de vânzare cumpărare din 25.08.2008 a cotelor valorice dintre deținători și N. Rotari, menționând, că acestora nu li s-a eliberat careva acte la primirea grâului contra pretinsei înstrăinări a cotelor valorice, fapt ce denotă achitarea doar pentru folosirea dar nu și înstrăinarea lor, bonul decedatului Scutaru Grigore fiindu-i transmis succesorului Scutari Evdochia ce nu l-a folosit, organele competente ne oferind răspuns cert cine ar fi semnat în registru de evidență din numele acestora primirea grâului de la SRL "Demeder Com" cu numărul ordinar 1147; astfel camuflându-se ilegalitățile responsabililor SRL "Demeder Com";

- ridicarea abea la 20.02.2013 de către administratorul SRL "Demeder Com" Rotari Nicolai de la Direcția Economiei și Atragerii Investițiilor Florești a certificatelor de proprietate deținătorii *****, Scutaru Evdochia și Scutaru Nicolae liberate în august 2008, adică la expirarea mai bine de 4-5 ani, precum și contrasemnarea doar de către el a contractului de vânzare cumpărare a cotelor valorice din 2008, cu aplicarea ștampilei SRL "Demeder Com", în lipsa semnăturilor deținătorilor acestor cote;

- concluzionarea greșită de către instanță, printr-o apreciere neobiectivă a declarațiilor martorilor Rotari Nicolai și Zabica Aliona cum, că, cântarul fostei ferme de lapte i-ar fi aparținut SRL "Demeder Com", ne luând în considerație

multiplile sesizări a procuraturii Florești referitor la ilegalitatea tranzacției din 25.08.2008;

- în cadrul cercetării judecătorești s-a observat că mărturiile martorului Zabica Aliona intră în contradicție cu materialele cauzei penale și anume aceasta a declarat că deținătorii cotelor valorice au cotă parte în bunurile colhozului "Dacia" și în cazul fermei lapte-marfă, figurează lista la toți proprietarii, însă conform listei eliberate de Primăria sat. Prajila, prezenți în dosar cotași au fost peste 1900 de persoane, iar nu 1400 cum indică martorul Zabica Aliona;

- neobiectiv au fost apreciate și declarațiile lui Pîslaraș Victor, care în calitate de membru al comisiei de privatizare, a confirmat admiterea omisiunilor la întocmirea listei deținătorilor cotelor valorice, în care n-au fost incluși părinții inculpatului deși au activat de la înființarea colhozului; Grinevici Tatiana confirmând, că semnătura din numele primarului Rotundu Gheorghe în certificatele din speță îi aparține acestuia;

- nerespectarea de către OUP, procuror și instanță a principiului *non bis in idem*, garantat de art. 4 Protocolul 7 a Convenției, ce interzice urmărirea sau pedepsirea penală de către jurisdicțiile aceluiași Stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care persoana a fost deja achitată sau condamnată printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui Stat, or deși ***** a fost scos de sub urmărirea penală, în lipsa a careva probe noi s-a dispus reluarea ei, cu defirirea lui justiției și primirea sentinței de condamnare;

Soluția CP al CA Bălți din 21.11.2018 de respingere a apelurilor cu menținerea fără modificări a sentinței judecătorești (f.d. 68-80 v.4), a fost casată prin decizia CP al CSJ din 25.06.2019 cu remiterea cauzei la rejudecare, dat fiind:

- neexpunerea de către instanțele ierarhic inferioare asupra argumentelor formulate de apelanți în raport cu probatoriul administrat pe caz, ci doar indicarea, *că versiunea apărării susținută în ședința de judecată, nu este consolidată de suport normativ și prin aceasta se urmărește eludarea răspunderii penale, ceea ce reprezintă o motivare superficială și insuficientă;*

- lipsa unei aprecieri obiective a raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-1032 din 13.03.2017 potrivit căruia, semnăturile din numele primarului Rotundu Gheorghe din certificatele de proprietate cu nr. 671, 1524, 1527 pe numele lui ***** , Scutaru Evdochia, Scutari Nicolae, îi aparțin (f. d. 181 – 186, vol. III);

- neverificarea existenței laturii subiective a falsului din documente, ce se caracterizează prin intenție directă, a făptuitorului de a deține sau folosi documentele oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligațiuni, prin constatarea obiectivă, dacă la momentul înstrăinării cotelor – părți valorice din bunul imobil – cântarul de la fermă, inculpatul cunoștea cu certitudine despre pretinsul fals, ce poate fi constatat nu prin actele procesuale ale OUP, dar prin

probele administrate pe caz, n special raportul de expertiză statuat la baza hotărârii definitive a instanței de judecată.

- ne expunerea asupra consecințelor ce-i vizează pe Scutari Evdochia și Scutari Nicolai, ai căror certificate de proprietate privată la fel se pretind a fi false, deși nimeni nu a contestat înscrierea lor în lista deținătorilor de cote-valorice cu dreptul la cota valorică, incorect fiind pus la îndoială dreptul lor de proprietate privată, ceea ce contravine legislației naționale și Convenției CEDO;

- lăsarea fără apreciere a ordonanței OUP din 15.11.2013 privind scoaterea lui ***** de sub urmărire penală din motivul lipsei în acțiuni a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal (f. d. 122 – 124, vol. II), precum și a temeiurilor de reluare la 21.07.2015 a urmăririi penale, după suspendarea ei la 15.11.2013, în lipsa unei motivări juridico-penale.

Procedura citării legale a fost executată.

În fața instanței de apel, inculpatul Vasile Scutaru pledând nevinovat și avocatul Dogatari Danu ce-i exercită apărarea, au solicitat admiterea în tot a cerințelor din apel, precum și celor suplimentare la cererea de apel, iar în situația în care nu se vor constata împrejurări ce ar determina achitarea inculpatului de sub învinuirea adusă, să se dispună încetarea procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod pr. penală în legătură cu existența unei hotărâri a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoană și asupra aceeași fapte de scoatere de sub urmărirea penală.

Acceptând cea din urmă propunere, procurorul participant Andrei Formusatii la fel a pledat pentru admiterea apelurilor din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței, rejudecarea cauzei și încetarea în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod pr. penală a procesului penal în privința lui ***** pe art. 361 alin. (1) Cod penal în legătură cu existența pe caz a unei ordonanțe neanulate a procurorului Gh. Iapără privind scoaterea lui de sub urmărirea penală.

Verificând aspectele de fapt și temeiul de drept pentru apel, în raport cu materialele cauzei penale, ascultând pledoariile participanților procesului penal și conformându-se prevederilor art. 436 alin. (2) Cod pr. penală potrivit căror indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii pentru instanța ce rejudecă cauza, Colegiul conchide admisibilitatea apelurilor, dispunând casarea, inclusiv din oficiu a sentinței, cu adoptarea unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod pr. penală va dispune încetarea procesul penal în privința lui ***** pe art. art. 361 alin. (1) Cod penal pentru, că în privința lui pentru aceleași fapte, există o hotărâre definitivă a organului de urmărire penală de scoatere de sub urmărirea penală.

Alăturat celor menționate, soluția Colegiului se va întemeia și pe prevederile art. 436 alin. (2) Cod pr. Penală în corespundere cu care, *pentru instanța de*

rejudicare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

De drept, soluția Colegiul se întemeiază pe dispozițiile art. 414 alin. (1) Cod pr. penală, potrivit căror: judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii contestate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale și oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În acest aspect Plenului CSJ la pct. 14.2 din Hotărârii nr. 22 din 12.12.2005 Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel, completată prin hotărârea nr. 10 din 24.12.2010 cu caracter de recomandare a menționat, că apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe...fiind admisibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (ce pot fi interpretate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi...urmând să se adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, prin aprecierea temeiniciei sau netemeinicia învinuirii aduse, dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Respectiv, soluția Colegiului se va întemeia pe dispozițiile art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod pr. penală, potrivit căror *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: ...admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.*

Totodată, la adoptarea soluții propriu-zise în cauza dată, Colegiul va reține și dispozițiile art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod pr. penală, *în corespundere cu care sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: ...există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de clasare a procesului penal.*

Respectiv, lecturând materialele cauzei penale în vederea unei ample și obiective cercetări cu expunerea asupra argumentelor formulate de apelanți, în raport cu normele dreptului procesual-penal enunțate supra, Colegiul reține următoarele:

Procesul penal pe marginea demersului conducerii SRL "Demeder-Com", precum și materialele acumulate, prin care s-a stabilit, că într-o perioadă de timp nedeterminată, a fost comis falsul certificatelor de proprietate privată cu nr. 671, 1524 și 1527, pe numele cet. *****, Scutari Nicolai Gheorghe și Scutari Evdochia Nicolae cu autentificarea ulterioară de către Agenția teritorială Soroaca a Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a dreptului lor de proprietate asupra cotei-părți din patrimoniul întreprinderii agricole "Colhoz Dacia" din localitatea Prajila, Florești, a fost pornit la 15.04.2013 în baza

elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal (f.d. 1 v.1).

Fiind bănuit de comiterea respectivei fapte, ***** prin ordonanța din 19.06.2013 a primit statut de bănuit, fiindu-i aduse la cunoștință drepturile procesuale și interogată în respectiva calitate procesuală (f.d. 73-74 v.2), ulterior prin ordonanța din 12.09.2013 fiind pus sub învinuire pe art. 361 alin. (1) Cod penal de comiterea falsului în cele trei certificate de proprietate privată pe numele său și a părinților cu nr. 671; 1524 și 1527 (f.d. 89, vol. 2).

Ca urmare a efectuării acțiunilor procesuale de administrare a probelor, la propunerea OUP din 12.11.2013 (f.d. 112-121 v.2) procurorul Gh. Iapără prin prin ordonanța din 15.11.2013 a dispus scoaterea lui ***** de sub urmărirea penală în cauza cu nr. 2013380179, în temeiul art. art. 275 pct. 3) și 284 Cod pr. penală, din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal (f.d. 122-124 v.2), cu suspendarea urmăririi penale până la identificarea făptuitorului (f.d. 126 v.2).

Prin ordonanța procurorului-interimar al procuraturii Florești Lilia Mîțu din 21.07.2015, s-a reluat în ordinea art. 287/3 Cod pr. penală urmărirea penală în cauza nr. 2013380179, ca urmare a plângerii formulate de administratorul SRL "Demeder-Com" V. Rotari, constatându-se necesitatea efectuării acțiunilor procesuale în vederea identificării făptuitorului cu atragerea lui la răspunderea penală, fără anularea ordonanței de scoatere a lui ***** de sub urmărirea penală (f.d. 127, v.2).

După efectuarea unui șir de acțiuni procesuale, la 25.08.2015 ***** repetat a fost pus repetat sub învinuire pe art. 361 alin. (1) Cod penal pentru, că cunoscând cu certitudine, că certificatul de proprietate privată cu nr. 671 perfectat pe numele "*****", conține date neveridice privitor la existența patrimoniului "Cântarul de la Fermă" și falsul semnăturii primarului localității și că, certificatul de proprietate privată cu nr. 1524, perfectat pe numele Scutari Evdochia, conține date neveridice privitor la existența patrimoniului "Cântraul de la Fermă" și falsul semnăturii primarului localității, precum și că, certificatul de proprietate privată cu nr. 1527, perfectat pe numele Scutari Nicolae, conține date neveridice privitor la existența patrimoniului "Cântarul de la Fermă" și falsul semnăturii primarului localității, apt adus la cunoștința ultimului la 25.09.2013, prin oronanța de punere sub învinuire din 12.09.2013, le-a deținut ilegal și având scopul de a beneficia de dreptul de a încheia acte juridice, la 06.02.2015, intenționat li-a prezentat la Biroul notarial la notarul public Eugenia Conoval, unde le-a folosit la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare nr. 906 în baza căruia i-a fost atribuită calitatea de vânzător (f.d. 261 vol. 2).

Cu rechizitoriul adoptat în ordinea art. 296 Cod pr. penală, cauza privind învinuirea lui ***** pe art. 361 alin. (1) Cod penal, a fost transmisă spre examinare instanței de judecată (f.d. 269-274 v. 2).

Reținând în fapt relevanța cazului din speță a constatărilor supra nominalizate și reieșind din principiile generale și cele de bază a declanșării procesului penal cu respectarea ganațiilor acordate de lege părților la proces, în vederea asigurării caracterului lui echitabil cu excluderea erorii de atragere repetată la răspunderea penală pentru aceeași faptă, pentru care printr-o hotărâre definitivă a OUP s-a dispus deja scoaterea de sub urmărire din lipsa în acțiuni a elementelor infracțiunii, Colegiul, în cele ce urmează se va expune asupra temeiurilor de drept ce-i fundamentează soluția privind incorectitudinea atragerii inculpatului ***** la răspunderea penală, ca rezultat al redeschiderii procesului penal contrar prevederilor art. 4 din Protocolul adițional la Convenție nr. 7 în corespundere cu care *nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicția aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale aceluiași stat.*

Cu termeni similari operează și articolul 14 alin.7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, potrivit cărui *nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit din pricina unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări.*

La rândul său norma art. 20 alin. (1) din Constituția RM garantează oricărei persoane *dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime*, dispozițiile art. 21 garantând prezumția nevinovăției, prin excluderea arbitrariului stabilind, că *orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.*

În raport cu aceasta dispozițiile art. 7 alin. (2) Cod penal stipulează, că *nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă*, iar prevederile art. art. 6 pct. 44; art. 22 alin. (2); 287 alin. (4) Cod pr. penală prescriu, că *hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o nouă învinuire mai gravă pentru aceeași persoană, pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată și nimeni nu poate fi supus urmăririi penale și pedepsei penale de mai multe ori pentru una și aceeași faptă.*

Astfel, că în sensul Convenției și reglementărilor legislației naționale, *fapte noi* constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nu puteau fi cunoscute la acea dată. *Noi trebuie să fie probele administrate în cadrul cercetării altor cauze, și nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute în cauza respectivă.*

Totodată, "*fapte recent descoperite*" sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite. Atitudinea unei părți care, cunoscând un fapt sau o împrejurare ce-i era favorabilă, a preferat să păstreze tăcerea nu poate justifica menținerea unei erori judiciare și nu poate constitui un obstacol la admiterea reluării urmăririi penale, dacă prin alte mijloace asemenea împrejurări nu au putut fi descoperite la acel moment.

Prin "*viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată*" se subînțelege încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenție și de alte tratate internaționale, precum de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

În contextul celor menționate Colegiul reține, ne anularea de către procurorul ierarhic superior în ordinea art. 287 alin. (1) și (4) Cod pr. penală a ordonanței din 15.11.2013 de scoatere a lui Vasile Scutaru de sub urmărirea penală în cauza nr. 2013380179 din motivele lipsei în acțiunile lui a elementelor infracțiunii prevăzută la art. 361 alin. (1) Cod penal, reluarea urmăririi penale după suspendarea ei fiind dispusă în temeiul art. 287/3 Cod pr. penală.

Astfel, atât la data punerii repetate sub învinuire pentru una și aceeași faptă, referitor la care ***** a fost scos anterior de sub urmărire, cu întocmirea rechizitoriului, precum și la sesizarea instanței de judecată, pe caz exista o hotărâre definitivă a OUP, neanulată în temei legal prevăzut de art. 287; 299/1 Cod pr. penală.

La acest capitol ține de menționat, că Curtea Constituțională al RM conferind principiului *non bis in idem* o conotație constituțională, în Hotărârile nr. 26 din 23 noiembrie 2010 și nr. 12 din 14.05.2015 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 și respectiv alin. (1) art. 287 din Codul de procedură penală în varianta legii din 145.03.2003 a subliniat, [...] dreptul [de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă] derivă din art.21 din Constituție, conform căruia: "Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale". Din conținutul normei constituționale deducându-se trei principii: prezumția nevinovăției, caracterul public al procedurilor penale și posibilitatea persoanei de a utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa. [...]"

În continuare Curtea reține, că principiul *non bis in idem* impune autorităților publice competente nu doar interdicția *de a judeca* repetat o persoană, dar și interdicția de a *urmări penal* de mai multe ori persoana pentru aceeași faptă, astfel încât *pronunțarea și intrarea în vigoare* a unei sentințe judecătorești sau emiterea unei hotărâri de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași faptă săvârșită de aceeași persoană.

Acest principiu urmând a fi aplicat numai atunci când a fost emis un act cu caracter definitiv, fie că este vorba de o ordonanță de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, fie de o hotărâre judecătorească definitivă. În același timp, Curtea reține că, potrivit articolului 4 par.2 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană, principiul *non bis in idem* nu împiedică reluarea urmăririi penale dacă fapte noi sau recent descoperite, sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată, redeschiderea unei cauze penale fiind admisibilă doar dacă există fapte noi sau recent descoperite; sau există un viciu fundamental.

Principiul „necondamnării repetate pentru una și aceeași faptă” este aplicabil ori de câte ori autoritățile competente formulează din nou împotriva unei persoane o acuzație în materie penală după pronunțarea unei noi hotărâri irevocabile de condamnare sau de achitare în același stat, hotărâre ce se bucură de autoritate lucrului judecat cu privire la această faptă, referindu-se nu numai la dreptul de a nu fi judecat, condamnat de două ori pentru aceeași faptă, ci și la dreptul de a nu fi urmărit penal de două ori pentru aceeași faptă; fiind aplicabil atunci, când a fost emis un act cu caracter definitiv (...) cum ar fi ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire penală ce se raportează la prevederile art. 466 - 467 Cod pr. penală, în corespundere cu care hotărârile judecătorești definitive și ordonanțele procurorului privind încetarea urmăririi penale sunt obligatorii și au putere executorie.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul atestă lipsa unei ordonanțe de anulare a celei de scoatere a lui ***** de sub urmărire penală, printr-o motivare juridico-penală relevantă la caz, ceea ce impune încetarea procesului penal în privința lui pe temeiul de drept prevăzut la art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod pr. penală.

De rând cu aceasta, reluare urmăririi penale în temeiul art. 287/3 Cod pr. penală după suspendarea ei, nu schimbă esența definitivă a ordonanței de scoatere a lui ***** de sub urmărire penală, modalitatea anulării cărei este strict reglementată de legea procesual penală la art. 287; 299/1 și 313 Cod pr. penală.

Reieșind din sensul legislației procesual penale statuate la art. 296 Cod pr. penală, rechizitoriul este actul de sesizare a instanței cu privire la făptuitor și fapta lui imputată, care însă fiind întocmit ca urmare a scoaterii lui ***** de sub

urmărirea penală pe temei de reabilitare prevăzut de art. art. 275 pct. 3) și 284 alin. (1) Cod pr. penală, este lovit de nulitate absolută în sensul art. 251 alin. (2) Cod pr. penală.

Prin urmare, atragerea la răspunderea penală a lui ***** contrar prevederilor art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 Protocolul nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 Cod de procedură penală, fiind o nulitate ce în sensul alin. (2) și (3) poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță, inclusiv din oficiu.

Reieșind din temeiul de drept și motivele nominalizate mai sus, pentru care prin prezenta decizie urmează a se dispune încetarea în privința lui ***** a procesului penal pe art. 361 alin. (1) Cod penal, instanța de apel nu se va expune referitor la argumentele invocate de către apelanți în susținerea nevinovăției și respectiv achitării lui de sub învinuirea adusă, întrucât în sensul art. 251 Cod de procedură penală, toate actele OUP și însăși actul de sesizare a instanței de judecată este lovit de nulitate absolută.

Luând în considerație motivele expuse în prezenta decizie Colegiul penal consideră oportun de a admite apelurile declarate de partea apărării, cu casarea sentinței contestate, inclusiv din oficiu, și pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod pr. penală.

În temeiul art. art. 415 alin. (1) pct. 2); 416 - 417 Cod pr. penală, Colegiul,-

D E C I D E:

Apelul inculpatului ***** și cel suplimentar al avocatului S. Muntean declarate împotriva sentinței judecătoreiei Soroca, sediul Florești din 27.04.2018 se admit, dispunându-se casarea ei inclusiv din oficiu, cu adoptarea unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod pr. penală procesul penal în privința lui ***** pe art. 361 alin. (1) Cod penal încetează pentru, că în privința lui pentru aceleași fapte, există o hotărâre definitivă a organului de urmărire penală de scoatere de sub urmărirea penală pe temei de reabilitare.

Decizia este executorie, dar poate fi atacată cu recurs la CSJ în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului deciziei motivate.

Dispozitivul deciziei adoptat și pronunțat în public la data de 13.11.2019, decizia motivată pronunțată public și înmănată părților la 11.12.2019.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

